

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre..... 32 korona;
Félévre..... 16 korona
Negyedévre..... 8 korona
Egy hónapra..... 3 korona

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár-
és ünnepnapokat.

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP.

Egy négyzetcentiméternyi hirdetés
ára 10 fillér.

Reklám-szórakozás.

Nyiltéri cikkek (garmond sora után
60 fillér fizetendő).

Ésirtok nem adnak vissza

Szerkesztőség:

Deák Ferenc-utca 30. szám alatt, az emeleten.

Alapította: BARTHA MIKLÓS.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 33. szám alatt

Nyilatkozatok.

A program.

Lukács missziója.

Lukács László a következő nyilatkozatot tette:

Senki sem ismeri úgy a helyzet nehézségeit, mint én és nagyon csalódik, aki azt hiszi, hogy könnyűnek tartom a feladatot, melyre vállalkozom.

Ez az állapot, amelyben már évek hosszú sora óta szenvedünk, csak látszólagosan javult. Az utolsó három és fél év alatt, a romlás szakadatlanul előre haladt, ha nem is volt a felszínen, ha el is leplezték az óriási ellentéteket, melyek a parlamentben és a társadalomban működtek, aláásva az állam és a társadalom gyökereit.

Ez állapotoknak orvoslása nehéz feladat és ha valakinek erre irányuló törekvése esetleg nem is vezet sikerre, talán megérdemli azt az elismerést, ami mindenestre kijár a jóakaróknak ama latin közmondás alapján is: in magnis est voluisse sat.

Hogy az általam nagyon is jól ismert nehézségek dacára nem vontam ki magamat a feladat megoldása alól és egyéni érdekeimet és nyugodalmas magánéletemet áldozatul hozom, ezt nem a hatalomra törekvés, ami sohasem bántott, hanem egyedül a kötelességérzet hozza magával és az a tapasztalat, hogy a körülmények véletlen találkozása a mai helyzetben talán az én személyemet jelöli ki arra, mint relative legalkalmasabbat. Ezért kellett a feladatra vállalkoznom.

A körülmények súlyos voltát részletesen bizonyítgatnom nem szükséges. Az ösz-

szes társadalmi viszonyok jóformán fel vannak dülva. A gazdasági élet stagnál, a gazdasági erőket lekötő már évek óta tartó teljes bizonytalanság. Senki sem mer vállalkozni semmire, nem kötheti le magát valamihez, mert nem tudja, hogy ami ma a leghelyesebb számítás, nem dől-e holnapra holnap. Politikai reputációnk a külföldön tönkrement. A monarchia másik államával szemben csak gyengeséget tudunk mutatni. Közel van az a momentum, ahol többé senki sem vesz bennünket komolyan.

Mindezekhez hozzájárul az államfinanciák súlyos helyzete, amelyről, ha az ember, a különben is csökkent hitelképességünket még jobban lerombolni nem akarja, jobb, ha minél kevesebbet beszélünk. Ez a pont az, amely 1875-ben is elkerülhetlenné tette a parlamenti reformot és ez az, ami leginkább sürgeti a politikai és a parlamenti viszonyok szanálását.

Egy állam, amelynek financiai teljesen megromlottak, politikailag sem számít és játéklabdájává válik idegen hatalmaknak. Akik Magyarországot e megalázó és a magyarságot végveszedelemmel fenyegető állapotnak kitenni nem akarják, azok egyenesen kötelezve vannak, félretéve minden személyes tekinteteket; egyesülni az ország megmentésére. Nem arról van szó, hogy valaki feladja a magánéletemet és feladja elveit, amelyekhez egész politikai életén át ragaszkodott. Ezek sérülése nélkül lehet és kell tömörülni az ország megmentésére és arra, hogy az állami élet ismét normális kerékvágásba jusszon. Ami, ha egyszer megtörtént és a legnagyobb veszedelmek az országról elhárítottak, mindig van idő megfontolásra tárgyává tenni, hogy azok, akik egy sürgős és elodázhatlan munkára egyesültek, akarnak-e továbbra is egy uton haladni, vagy utjaik újra elváljanak-e egymástól.

Khuen-Héderváry pedig a következő kijelentést tette:

A nyáron kegyes volt Ő Felsége, aki-nek régi bizalmával van szerencsém dicsekedhetni, tanácsomat kikérni, hogy mikép viselkedjek a bomló koalícióval szemben. Minden erőmet megfeszítettem annak elérésére, hogy Ő Felsége ne tegyen döntő elhatározásokat, hanem adjon időt a koalíciónak magát összeszedni, vagy ha az nem sikerül, várjunk be esetleges bekövetkező új alakulásokat, amelyeknek útján könnyebb lesz kibontakozást találni, mint az akkori teljesen kilátástalan időben. Akkor Ő Felsége szíves volt tanácsomat elfogadni. Mostanig várt. Most azonban annyira ziláltak lettek a viszonyok, hogy nem lehetett tovább várni. Ujlag szíves volt tanácsomat kikérni. Én azonban szükségesnek láttam előbb Budapestre jönni, itt a közfelfogásról, közhangulatról informálódni, tapasztalt emberek nézetét megtudni és csak azután tanácsaimat elmondani. Ez volt célja küldetésemnek.

Lukács László programja értesülésünk szerint nagyjában a következő:

1. Általános, egyenlő választói jog.
2. Önálló gazdasági berendezkedés.
3. Az önálló bank előkészítése, esetleg a közös bank szabadalmának provizórikus meghosszabbításával.
4. Adóreform, a progresszivitás elvének alapján. (Wekerle adótörvényének elejtésével.)
5. Fogyanatosítása a beruházási terveknek.

Ezzel szemben:

1. Életbelépteti a kereskedelmi szerződéseket és a bosnyák alkotmányt.
2. Megadja az annexiók költségeit, a normálisan emelkedő katonai költségeket és a hadihajók költségeit.

Egy látogatás Bulyovszkynénál.

Irta: Oláh László.

A magyar mindig híres volt lovagiasságáról s a nőkkel szemben való hódolatteljes tisztelet megadásáról.

Most, hogy a nagy művésznőt, Bulyovszkyné Szilágyi Lilla asszonyt eltemették, eszembe jut egy megtörtént esemény, mert az itt elmondott bravuros tisztelgés abban az időben, mikor megtörtént, — de még ma is eseményszámba menne, mellyel D. . . Antal, több ízben volt országos képviselő, az ország több vidékén, nemcsak szűkebb hazájában, a Szilágyságban ismert urlovas, a daliás kornak egyik déli alakja, megtisztelte a nagy művésznőt, Bulyovszkynét.

A 70-es években történt ez. Abban az időben, hogy az alkotmányos korszak beköszöntött. Művésznőink és művészeink nem tekintve a fáradságot, — felkeresték a kis városokat is, hogy az abszolutizmus gyászos idejében békába vart csüggedő lelkeket hazafiúi tettekre sarkalják, buzdítsák, bátorítsák s hosszas aléltágukból a művészet hatalmas erejével felköltsék, hogy ismét tudatára ébredjenek annak, hogy sem zsarnokság, sem a kötél, sem a golyó a magyarságban lakozó őserőt, a szabadságszeretetet megölni nem képesek.

A nagy művésznő is bizony nehezen tudott eljutni Zilahra, — hiszen még abban az időben a Szilágyság teljesen kívül esett a vasúti forgalmon. Csúcsa volt a vasúti állomás, onnan kocsin vagy delizsancon kellett Zilahra menni, de csakin váltott lovakkal ért oda az utazó.

Hogy Bulyovszkynét Zilahon nagy ünnepséggel és az őt megillető meleg szíveséggel fogadták, az kétségtelen. Az ily nagy művésznő az

efféléhez hozzá volt szokva, — de hogy oly vizitet kapjon, minőt kezdetben csak tréfának vett, s mely minden várakozást felülmúljon, nem is remélte.

Az akkori időben a művész népséget uri házaknál szállásolták el. Ő is egy előkelő állású törvényszéki hivatalnoknak volt a vendége Zilahon. Emeleten lakott. A délutáni órákban éppen uzsonnához terítettek, felharszott az utcáról a szikrázó patkó zaj, hol egy urlovas vidáman táncoltatta „Kigyó” nevű gyönyörű lovát.

— Ugyan ki lehet az, — szól a szíves háziasszony. — Am nézzük meg. Kitekinenek az ablakon. Ki van alatt, D. . . Antal orsz. képviselő, híres szürke lován, a „Kigyó”-n.

— Hódolattal üdvözlöm, — nagy asszonyunk, nagy művésznő, — szól Bulyovszkinéhez — s ha szívesen látnak, egy csésze kávéra én is föl mennék.

— Nem szívesen vesszük, — szól a kedves háziasszony, — hanem örömmel várjuk, látjuk és fogadjuk. Szerencsétessen!

— De ám csak lóháton, — mond Bulyovszkyné.

Nem is másképpen, — szólott a lovas — hisz ugy sincs itten lovászom, tehát ló és lovas vár ellátásra és kér bebocsátást.

— Elvárjuk! mond a művésznő, — ki tréfának vette az egész dolgot,

De a tréfát nem ismerte a képviselő. Pillanat alatt a kapu alatt termett, másik pillanatban már a lépcső házában volt. Itt azonban a „Kigyó” megállott, horkolt, sehogysem akart a szűk és alacsony lépcsőházból fölfelé menni. A sarkantyú azonban hirtelen bevágódott a szegény állat oldalába s bár a ló a szokatlan és veszedelmes ut láttára minden ízében reszketett, neki vágott a nagyon veszedelmes utnak s csaknem kuszva jutott fel lovasával

együtt az emeletre s bizony nem egyszer ropogott a lovasnak melle, melyet az alacsony lépcsőházból a ló kapaszkodása folytán, annak marja nyomásától a lovasnak eltűnnie kellett.

Szerencsésen fölérték. A művésznőt vendégül látó házigazda az előszobában fogadta vendégét, míg a cselédség rémületében szólni sem tudott. A ló horkolt, patáinak zajára felnyit a szárnyas ajtó, urak és hölgyekből álló társaság szíves örömmel üdvözlöttek az új vendéget.

A ló mintha érezte volna hogy nagy részben őt illeti a dicsőség, megszege szép nyakát, büszkén hegyezte füleit, gazdája pedig gyönyörködött a szép társaságban, melyhez még ilyen áron soha szerencséje nem volt.

Éljen, éljen, éljen! . . . Tapssal jutalmazták a merészséget s koccintának a bravuros tettért, míg a lovat a hölgyek simogatták, cukorral vendégelték meg. . .

Pár percig a zajban, — a meglepetéstől a ló csendesen viselkedett, — de mintha gondolkozott volna a nemes állat, egyszer csak nagyot horkolt. Mintha jelezni akarta volna az indulást.

Gazdája megértette. Köszönt. Lóháton körüljárta a vendégek által elfoglalt asztalt s aztán indultak a veszedelmes utra. Bizony ez veszedelmes volt és szinte végzetes. A ló csak erős sarkantyúzás után indult lefelé s midőn megindult az alacsony lépcsőházból, úgy odaszorította marjával lovasát a lépcsőház gyenge roskadozó boltozatához, hogy abból pár téglá kihullott, de egyben a lovasnak melle recsegett, ropogott az erős szorítástól, mindaddig, míg a földszintre értek.

És mintha nem lett volna semmi veszedelem, vigan, ugrálva haladtak ki az utcára, hol lovasa még egyszer köszönté az emeleten maradt hölgyeket és urakat s bucsut intve elszárgult, híres „Kigyó” lován.

3. Nagyszabásu pénzügyi művelet a szükségletek kielégítésére.

Egy Lukács László személyéhez közel álló politikus ezeket mondotta e sorok írójának a kijelölt miniszterelnök szándékairól:

— Lukács László valameunyi parlamenti párt bevonásával szándékozik a kibontakozást megcsinálni. Nem akarkizáróan Justhokra támaszkodni, de nem is támaszkodhatnak, mert hiszen a Justh-párt nem többsége a magyar képviselőháznak. Lukács László legjobban azt szeretné, ha az összes pártokat a békének közös nagy célja érdekében egy megfelelő munkaprogram alapján összehozhatná.

Bécsi vélemény.

A bécsi lapok a következő kommentárokat fűzik Lukács vállalkozásához:

Fremdenblatt: Lukács Lászlónak most az a feladata, hogy ideiglenes épületet emeljen. Feladata súlyos és felelősséggel teljes. Nekünk Ausztriában okunk van kívánni, hogy sikerüljön minden olyan vállalkozás, amely megakadályozza Magyarországon az újabb konfliktusokat. Érdeklünkben áll, hogy a monarkia másik államában rendezett állapotok uralkodjanak, hogy ilymódon a monarkia kifelé, mindkét állam egyesült erejével érvényesülhessen. A Neues Wiener Tagblatt rámutat dr. Lukács vállalkozásának nehézségére; több más lappal együtt a függetlenségi párt két részének újra való egyesülését veszi kombinációba és azt mondja: Ajánlatos lesz ezért Lukács tárgyalásait kellő tartózkodással kísérni. A Zeit ezt írja: Az ellenzék örülni fog annak, hogy a Wekerle-kabinetet megbuktatta és a kormány és pártjai örülni fognak, hogy megszabadultak egy ellenszenvvel viselt felelősségtől. Amíg ez az általános örömet tart, dr. Lukácsnak a kormányzás nem fog nehézséget okozni. De mi lesz azután? A Reichspost azt írja, hogy csak az általános választójog alapján lehet a válságot megoldani.

A horvát helyzethez.

— Saját tudósítónktól. —

Zágráb, dec. 24

A Friedjung pörnek már eddig is meg van a nagy, tagadhatatlan eredménye! Mindazoknak, akik a zágrábi monstre pör után kétségbe vonták, hogy Belgrád és a horvát-szerb koalíció között közös érdekek és szoros összeköttetés létezik, meghozta az egyenes, nyílt feleletet.

Ez összeköttetés be van bizonyítva! Most megerthetik miért mondotta Budiszavljevics, hogy reá nézve csak Belgrád mérvadó. Most nem csodálkozhatnak, ha Sapilo oly erősen tiltakozik Bosznia annexiója ellen. Hisz Bosznia minden jogos és józan felfogás szerint, mely ellen ők el nem zárkoznak, Szerbia tulajdona és kiegészítő része. Ez természetesen pusztán — lojalitás egy idegen, ellenséges állammal szemben!

Hogy e nagy ragaszkodás — hazaáruló, fizetett bérencek nehéz, főbenjáró vétsége, a legszengebb, legdrágább — a haza ellen elkövetve, azt Friedjung bambasztikus pathossza nélkül is tudja minden tisztességes ember, kit első imánál arra oktatott jó anyja, hogy áhitattal elrebegje: Isten áld meg édes hazánkat!

Szerbiáról seregestől jönnek Bécsbe a tanuk nagy sebbei-lobbal. Pedig nincs nagy értelme a dolognak. Mi szükség van arra, hogy saját akciójukat magyarázgassák, védelmeznék, szépítsék?

Mit érdekelheti Spalajkovicsot és Markovicsot, ha rájuk bizonyul, hogy pénzt- és bombákat küldöttek Horvátországba politikai célokra. E tény nem diffamálja annyira a — küldőt, mint az elfogadót. E tény eltűnő csekélység a többi — tényekkel összeviszonyítva. Hisz ép e két látum volt inspiratora ama mozgalomnak Szerbiában, mely a

háborút az osztrák-magyar monarkia ellen becsületbeli kérdésnek hirdette. Ők harangozták azt a maroknyi, ellenséges népet a legszörnyebbet kihágásokra. Ők szervezték a bandákat, osztották szét a Bosznia határán készletben álló guerilla csapatok között a bombákat, ők jelölték ki a helyeket, melyek az első megrohanásra alkalmasnak látszóttak. Eltekintve a végtelen ármánykodástól, bujtogatástól, machiavellistikus fondorkodástól, melylyel a kis Montenegrót, az északi medvét, Oroszországot, Itáliát — egész Európát monarkia-ánkra akarták uszítani!

Ezt nem tagadhatják! Sőt van is mentségük. Hazájuk érdekéért működtek. Hazájuk nagyságáért — akartak küzdeni. Mit tehet a skerpió, ha más fegyvere nem jutott a természetből — egy pici mérges fullánkna!

Igy csak az emberbaráti szeretet vezérli őket Bécsbe! Vagy bérenceik. Sapilo, Pribicevics és a többiek arca érdeklő az idegene jövővényeket? Hogyne! Hisz az ily igazságos alakok nem engedhetik, hogy miattuk ezen idegen emberek ártatlanul szenvedjenek. Teljes idegenek! Mert a szerb nagy kaliberű államférfiak Supilo és Pribicevics-et ismerik!

A közös munka és összefüggés Szerbia és a szamosztal cikk között tehát be van bizonyítva! Most csak azon kérdés merül fel, a magát lojalinak mondó horvát csoport mit keres e társaságban. Az ugynevezett autonom klub, mely Pejacevich grófot, a volt bánt és Nikolics bánhelyettes urat vallja vezéreinek nem tartja-e elérkezettnek az időt, hogy e diszes bandát — a koalíciót — otthagya a faképnél? Az összetartozás Supilo és Pribicevics urakkal senki presztizsét nem emeli és nincs az a magas állás, fényes név, családi tradíció, mely az ily esetben és helyzetben megóvhatná az egyént az illojáltság gyanujától és a szigorú kritika felé helyezné át!

Legyen már most a Friedjung pernek bármily eredménye, a horvát népet Supilók nem fogják többé becsapni. A nép ismeri a koalíciót és a szamosztalcik ügyes-bajos dolgait, terveit, tevékenységét. Köztudomásu, hogy a szamosztalcik a horvát-szerb koalíció ügyesebb és furdangosabb csoportját képviselik és hogy a horvátok kárára és ezeknek a háttérbe való szorításával lassan a koalíció vezéreivé fejlődtek.

A józan horvát nép kevésbé foglalkozik ma azzal, Supilo és társai kaptak-e pénzt Szerbiából forradalmi célokra, Friedjung okmányai fabrikáltak-e.

A nép ma felfogja, hogy lelkiismeretes vezetői, mely veszedelmes talajra terelték, hogy mesterséges módon szították ellenszenvet és gyanuját szövetségesei ellen, hogy kétszínű, bűnös játékot űztek vele.

Igy a hazaárulási per a horvátokra nézve korántsem volt meddő, mert leleplezte a közöttük élő és a rovásukra proszperáló szerb népet és minden kételyt fölé helyezte alattomos konzipációt. Ma már más szemmel nézik őket és másképp tekintik a lefolyt 25 év alatt kifejtett akciójukat. Igaz, hogy egy ideig ügyes színészek voltak. Mily előkelő szerep jutott a szerb csoportnak a nemzeti pártban! Ki merete volna akkor kétségbe vonni — lojalitásukat?

A Mazsuranics aera után, a Khuen regime alatt ők voltak a kormány oszlopai és becézett kedvencei.

Khuen távozása után dr. Samanovics és Vaszo Gyorgyevics helyét Pribicevics és Budiszavljevics foglalták el és a horvát szerbek azóta szükségtelennek tartották lojalitásukkal pompázni és pozolni.

A zágrábi felségárulási per és a bécsi Friedjung per csak következménye ama károhozatos, az egész országot felduló és dezorganizáló politikának, melyet Pribicevics és apostolai Horvát-Szlavon országokban terjesztettek és nagyra növeltek.

A szerbekkel és a koalíció káros befolyásával ma még számolni kell ugyan, de legalább megvan a remény, hogy a szerb pör, az energikus műtét befejezése után, a célszerű munka és a viszonyok gyógykezelése meghozza a kívánt eredményt.

Nagy haladásnak mondható, hogy Zágráb megyében, mely megye a legellenzékiebb és melyben a koalíció hívei a legerősebb apparatussal dolgoznak, az őszi kongregáció Vuchetich Sándor, zágrábi főispán elnökelete alatt, a Rauch részim javára váratlan kedvező eredménnyel sikerült. A nagyszabású megjelent koalíció bár a legnagyobb erőmegfeszítéssel dolgozott, 86 szavazattal, 45 ellen szavaztatott le 50 ügyben. A tavaszi közgyűlésnél a koalíció egyik része, Lukinics, még — pofozkodott, míg ma a diszes kompánia, látván

a biztos kudarcot, hosszú orral távozott a teremből minden erőleyesebb megrendszabályozás nélkül.

Az alaposan összekuszált és zavart viszonyok az országban a kibontakozás stádiumába jutottak. Valamennyi pártok — pedig csak 41-el dicsekedhetünk — és számottevő politikusok hangsúlyozzák e tényt. A politikai helyzet természetes és elkerülhetetlen átalakulása ez és szanalása, s mily irányban és alakban fog megtörténni, azt ma senkisé tudja, de mindenki őszintén óhatja.

Az átalakulás nagy munkájában a horvát-szerb koalíciónak, mint pártformációnak nem juthat szerepköre. Bár a koalíció a horvát ügyek szervezését és a magyar-horvát viszony szabályozását kizárólagos jogának vindikálja. Mert hát — nagy érdemeik vannak az országoknak! Ők akadályozták évek óta a normális viszonyok fejlődését és megizmosodását, ők okozták a pokoli zavart az országban, ők szakították az állami auktoritást, ők tették munkaképtelenné a horvát országgyűlést. Ez ugyan — nem sok, — de éppen elég!

A koalíció kuforrása minden bajnak! A koalíció sajtója hiába tagadja, hogy Supilo, Budiszlav Gerics, Lukinics Lorkovics, Babics — Gyalszki, Pribicevics Belgrád és a nagyszerb propaganda zsellerei. Hiába sértegeti Magyarországot, a báni, a bécsi bíróságot — a hogy a zágrábi igazságszolgáltatást meghurcolta. Hiába inscenál meglepetéseket — mint Pribicevics és Supilo kilépését a pártból stb. Mindezen szédelgések, melyekkel egy kormányképes alap teremtetésével és egy képesítő program segítségével a felszínen akarja magát tartani — haszontalan erőmegfeszítések.

A horvát-szerb koalíció számára nincs többé mentség! Az ő számukra még azou vigasz sincs fentartva, hogy a legyőzött, hős gladiator módjára, a győztes és az auditorium szánalmától és elismerésétől követve, tisztességgel vonulhassanak vissza az utca porondjáról.

És — ha majd a koalíciót elparentálták — mi történik azután? E kérdés élénken foglalkoztatja a pártokat és ezer kombinációra szolgáltat okot. Az államjogon alapuló ellenzéki pártok természetesen lesve lesik az ily fontos evolúciókat. Ok Horvátország predesztinált — mentőinek és vezetőinek tartják magukat mindig, de különösen minden válságos pillanatban. Horvátország lojális elemei, a régi unióisták és ezekkel a nemzet józan gondolkodású része, mely ma is a magyar-horvát kiegyezést tekinti a fejlődés és észszerű kibontakozás alapjának, egy új unió-párt szervezésében látja a legjobb garanciát. Egy ily unió-nisztikus, a kiegyezést minden terjedelmében elismerő párt, mely a haza javára — az egyetértést Magyarországgal szem előtt tartva — erőlyes odaadással és teljes önzetlenséggel munkának áll és ott folytatja, ahol a nemzeti párt 1906-ban — a fiúmei paktatio által dekomponálva — felfüggesztette tevékenységét.

A kiegyezési párt természetesen Horvátország lojális, szerb elemét nem fogja kizárni a hasára nézve hasznos és áldásos munkától.

Az egyetértést ezekkel keresni kell és fejlesztetni. De mindenekelett az antidinasztikus, stigmalizált szamosztalcik csoportnak el kell tűnnie a harctérről. Mert ezeket és a valamiképpu rekonstruált és purifikált koalíciót felvenni és beleolvasztani a létrehozandó, új unió-pártba, igen végteljes vállalat lenne, mely kétségtelenül ismét újabb zavarokat és bajokat szülne.

Báró Rauch, a horvát bán — a korona és a mérvadó magyar faktorok teljes bizalmát bírja. Tevékenysége, a meleg érdeklődés, melylyel népnek ügyes-bajos dolgait felkarolja, szellemi és anyagi haladását biztosítja és szüntelenül szem előtt tartja, — mindinkább meghódítja ellenfeleit és feléje tereli a nép bizalmát és reményét.

A bán programja gazdag, szép, magas színvonalon áll és mindenek fölött kivihető. E bánra és programjára támaszkodjon minden igaz és őszinte unió-nista. Vele haladva és dolgozva, győzzék meg a horvát nemzetet és szövetségeseiket megbízható érzületükről és törekvésük komolyságáról.

Bánjuk erős akaratára, tudására és becsületes iparkodására támaszkodva vivják ki a közvélemény és szövetségeseik elismerését és nagyra becsülését! Győzzék meg a magyar, mérvadó faktort, hogy a szerencsétlen vasuti-pragmatika kérdés észszerű és jogos megoldása az új unió-párt kezébe fogja öszpontosítani a horvát-politika vezérfontait — a helyzet urává tévén a pártot. Így az egészséges kibontakozás nem fog többé — a mezők és jámbor óhajok birodalmába tartozni!

Horosz és Kupás

női divatútle Kolozsvár Mátyás-tér 19. sz.

A „Tisztviselő szövetkezet” szállító.

A feltűnő olcsó

Karácsonyi vásár

december 1-én kezdődött.

Eladásra kerülnek az idénről visszamaradt **kosztüm, bluz és pongyolakelmék, delének, battiszt és kretonok, barchetok.**

73

Valamennyi cikk

jóval olcsóbb a rendes eladási árnál.

KÜLPOLITIKAI HIREK.

Az angol választási mozgalom.

Az angol konzervatív párt, úgy látszik, nem igen bízik a választások eredményében, mert egyik botrányt a másik után provokálja csak azért, hogy a választók hangulatát valahogy a konzervatív párt felé fordítsa. Ennek tulajdonítható az is, hogy ez idő óta különböző hírek, még pedig nem a legmegbízhatóbbak kelnek szárnyra éppen a konzervatív táborból. Így azt híresztelik, hogy a kormány újabb terveket eszelt ki arra, hogy a nehézségeket legyőzze. Ez a megoldás egyszerűen Kolumbusz-tojás. A peereket ugyanis nem úgy, mint nálunk a főrendiházat hirdményileg hívják meg az ülésekre, hanem minden egyik személyes meghívót kap. Most már a peerek azt mondják, hogy a kormány erre alapítja a tervét. Szerintük tehát nincs meg minden peernek joga ahhoz, hogy az ülésekre meghívják. Meg kell azonban hívni a skót és ír peerek által a felsőházba küldött képviselőket, azonkívül három püspök és négy bíró, akik hivataluknál fogva életük fogytáig tagjai a felsőháznak. Ha tehát ezeket és azonkívül a liberális peereket meghívna a kormány a felsőház ülésére, úgy ezeknek száma sokkal nagyobb lenne, mint amennyi a felsőház határozatképességéhez kell s ezek aztán minden javaslatot megszavaznának úgy, ahogy azt a kormány akarja.

Váratlan fordulat a görög válságban.

Csütörtökön még úgy állott a dolog, hogy Theotokis Lapathiotis hadügyminiszter lemondását követelte s csak ez alatt a föltétel alatt volt hajlandó a kormányt támogatni; ellenben a katonai liga szigorúan ragaszkodott a hadügyminiszter megmaradásához, vagy ahhoz, hogy vele együtt az egész kormány mondjon le.

Pénteken azonban váratlan fordulat állott elő a helyzetben, amennyiben most már a katonai liga is követeli Lapathiotis hadügyminiszter lemondását. Ezt a fordulatot a hadügyminiszternek az a cselekedete idézte elő, hogy egyszerre vagy 200 tisztnek az előléptetését s részben új kinevezését hozta javaslatba a királynak. A tisztek a hadügyminiszterek emez eljárása által magukat sértve érezték, mert félnek a kellemetlen kritikától s most már ők is elfordultak — Lapathiotistól.

Erre a hadügyminiszter most már komolyan és véglegesen leköszönt. S minthogy az összekötés a kormány és a liga közt főképp az ő személye miatt történt: remélni lehet, hogy ez után a válság Lékés megoldást fog nyerni.

Az olasz flotta.

Olaszország a közel jövőben nagy mértékben akarja fejleszteni hadiflottáját, amire bizonyíték az 1910. évre szóló tengerészeti előirányzat. A legközelebbi esztendő normális tengerészeti budszete 152 és fél millió lírát tesz ki, míg a rendkívüli flotta-hitel 390 millió lírára emelkedik. Ezt a rendkívüli hitelt, a melyet már két ízben elhalasztottak, hat évre akarják fölosztani s ez összegből végrehajtják mindazokat a reformokat, amelyeket a tengerészeti kormányzat már régebben tervbe vett. Legelőször az építés alatt levő két csatahajót 21.500 tonnás hadihajókká változtatják s ezekből a hajóóriásokból még négy újat építenek. Építenek azután három 3500 tonnás gyorscirkálót, 12 torpedónaszádot (600 tonnásakat), ötven legújabb rendszerű torpedónaszádot és tizenkét tenger alatt járó hajót. Ez az előirányzat megerősíti az olasz flotta nagy készülődéséről már ezelőtt mintegy félévvel elterjedt, de akkor megcáfolt híreket. A hivatalos cáfolat azt mondta, hogy a tengerészeti kormány mindössze százötven millió líra hitelt fog kérni. Az olasz hadi kormányzat rendkívüli követelése összesen 408 millió lírát tesz ki. A kamarában, mint Rómából írják, a költségvetés tárgyalása alkalmával nagy viták várhatók.

Levél.

A fogarasi vármegyei közgyűlés.

Folyó hó 23-án Fogaras vármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott, melyen értesülésünk szerint igen sok fontos ügyben hozott határozatot. Tárgyalás alá vette a vármegyei közigazgatási bizottság azon határozatát is, melylyel dr. Serbán Miklós, Mekavám Jakab és Recsán Miksa közigazgatási bizottsági tagoknak ezen állásaikról való lemondása elfogadtatott és egyuttal a lemondásukban Széll József főispán ellen felhozott vádakát a bizottság visszautasítva főispánjának egyhangulag bizalmat szavazott s bizottsági tag választásokat tűzött napirendre.

Az ügyhöz Nagy Lázár nyug. járásbíró az ő közismert igazságszeretetével azon indítvánnyal szólott hozzá, hogy a törvényhatósági bizottság magáévá téve a közigazgatási bizottság indokait, dr. Serbán Miklós és társai eljárását elítélve, szavazzon a főispánjának bizalmat a vármegye érdekében kifejtett vallás és nemzetiségi különbséget nem tevő, a közérdek által vezetett, áldásos működéséért és hazafias buzgalmaért s azt foglalja jegyzőkönyvébe.

Ezen indítvánnyal szemben dr. Senehea János ügyvéd kijelentette, hogy bár ő a főispán személye, igazság szeretete és hivatalos buzgalma miatt, tőle hajlandó bizalmat szavazni, minthogy a főispán olyan kormány bizalmi embere, melylyel szemben ő nem viseltetik bizalommal, a bizalom nyilvánítást nem fogadja el.

A vármegye alispánja, kinek a főispán ezen ügybeni személyes érdekeltisége miatt átadta az elnöki széket, ezután szavazást rendelt el, a hol a Nagy Lázár indítványát a törvényhatósági bizottság óriási — mintegy 70 — szótöbbséggel lelkesen elfogadta.

Az olvasóhoz!

Az új esztendő közeledtével — hódolva az általános szokásnak — mi is előfizetéseink megújítására kérjük tisztelt olvasóinkat.

Nem ismételjük programmunkat, nem teszünk nagyhangú ígéreteket, de hivatkozunk 30 éves multunkra, melyben benne van programunk, a mit híven fogunk megtartani ezután is.

Hívek maradunk ahhoz a zászlóhoz, mely Magyarország függetlenségét tűzte homlokára.

Első sorban fogunk harcolni azokkal, a kik

az önálló bankért

folytatják a küzdelmet.

Három évtizedes multunk fényes bizonyítéka annak, hogy állandóan a közérdek és a nemzeti célok szolgálatában állottunk. És záloga annak, hogy ezután is rendületlen hittel és buzgalommal haladunk azon az uton, melyen az olvasóink figyelme, rokonszenve és pártfogása kísért mindenkor.

Ezt a figyelmet, rokonszenvet és pártfogást kérjük továbbra is közönségünkötől, mert ebben van ami erősségünk, ez a mi hitünk és bizalmunk, amelynek tudatában csüggedést nem ismerve, folytatjuk azt a munkát, amely hazánk és nemzetünk javára szolgál!

Az „Ellenzék” előfizetési ára:

Egy évre..... 32 korona.
Fél évre..... 16 korona.
Negyed évre..... 8 korona.
1 órára..... 3 korona.

Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

Az előfizetési pénzek e címen küldendők meg:

„Ellenzék”

Kiadóhivatalának

Kolozsvár.

MINDENFÉLE.

Ünnepek után.

A töltött káposztából és diós-mákos patkóból jól laktunk, voltunk — ki tudja mióta — kétszer egymás után az Isten házában a felségeinkkel, a karácsonyfa a szegletben már utban van, a gyerek szájában az angyalfia — sip már lármás, egy ültünkben átolvastuk a lapok csoda nagy mellékleteit, s ezzel — elmúltak a karácsonyi ünnepek... Az már igaz, hogy ennél többet nem is érzünk általában a ünnepek után. Részint az élet szürke gondjai, részint a mesterséges hangulatcsinálás egészen kikopátja az emberek szívéből azokat a benyomásokat, melyek önkéntelenül támadnak, észrevétlenül suhannak a szívünkbe s ha már kiröppentek, azután is még sokáig illatos töle a lelkünk, mint a hogy sokáig zeng mélyen és szépen a hur is, melyre rá ütöttek... Ezek az érzések már hova tovább kivesznek az ember lelkéből. Nincs bensőség, melegség, kedv, egyszóval: nincs hangulat az ünnepek megülése iránt már az emberekben...

Nincs. A hivatalnok arra gondol, hogy im, elmúltak az ünnepek, ismét hivatalba megy, kezdődik a robot. A munkás, az iparos szintén kissé kedvetlenül néz szét a kétnapos ünnep után műhelyében s hol fohászkodva, hol nem, fog a rendes munkához. De egyiknek szívében sincs semmi a két napos ünnep fényéből, melegéből. A karácsonyfa tarkasága nem tűnik fel kellemesen a lelkében; a karácsony éjszaka poézise, — melyet jobb lett volna végig aludni, gondolja most, utólag — semmi egyébb most már, mint egy lehetőségen unalmas ébrenlét; egy csomó elrontott gyomor, a töltött káposzta és diós-mákos patkó mián... Ezt pedig nem nevezi még a legprózaibb ember se — hangulatnak.

Bizony, így van az ünnepek után. Ha nem volna olyan nyűgös, a legnémesebb emberi érzelmeket rabigába fogó valami az élet, akkor talán lenne valami hangulat az elröppent ünnep után is, amint ahogy a virág is hátra hagyja illatát egy ideig ha ki is vitték a szobából. De az élet már nem csinál hangulatot, s a mikiel csinál, azok nem kellemesek. Az élet: robot. S a robotban nem hangulatot érez az ember hanem a küzdelem nehézségét, annak minden szürkéségével...

Azért hát nem lehet megrónunk egymást, hogy az ünnepek utánra a mesterséges ünnepi hangulatból mi sem marad s hogy az ünnepek után nem a felgyújtott karácsonyfa fényén ábrándozunk, hanem arról panaszkodunk, hogy fáj a fejünk s a sok ünnepi evéstől gyomorégésünk van..... (pjb.)

— **A vármagyéről.** Gr. Bánffy Miklós főispán Vass Dénes vm. írnokot irodatisztá, s ennek helyébe Ferenczy József díjnokot írnokká kinevezte. Gr. Bethlen Béla végzett joghallgatót pedig díjtalan közigazg. gyakornokká nevezte ki.

— **Városatyá választás.** A Szegő Ede lemondásával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági állásra ma délelőtti 9 órakor kezdődött meg a választás a városháza közgyűlési termében. A választók különösen három jelölt mellett foglalnak állást, ezek: Dr. Menyhárt Gáspár, ifj. Gombos Mihály és Wertheimer Áron, ezek mellett még kortesfogásból idős Gombos Mihály és Dr. Tutsek Sándor nevére szóló szavazó lapokat is hoztak forgalomba. A választók délelőtti hangulatából ítélve a választás sorsa Dr. Menyhárt Gáspár és Gombos Mihály között fog eldőlni még pedig több eséllyel a Dr. Menyhárt Gáspár javára.

— **Házasságkötések a karácsonyi ünnepeken.** A karácsonyi ünnepek alatt Kolozsvárt is sok házasságot kötöttek s az anyakönyvi hivatal jelentése szerint ez 29-et tesz ki. A házasságok legnagyobb részét az ünnep első napján kötötték meg.

Szilágyi Eleonóra

Kiváló készítményei mindenütt kaphatók.

likőr-, puncs- és rum-gyár Kolozsvárt.

Különlegessége a „Mandarin” rum, szakértők által elismert legjobb és legolcsóbb tea-rum. Kitüntette: Budapest, London, Páris stb.

Központi elárusító helyiség:

Telefon 239.

Kossuth Lajos-utca 25. sz. 1125 1—50

— **Fekete Karácsony.** Ha azokat a közmondások legöregebb embereket megunterjuvolnók, bizonyosan azt mondanák, hogy még ők sem emlékeznek olyan karácsonyra, a milyen az idej volt. A karácsony hóval jár és fagygyal. Ez a karácsony azonban, mintha megvétette volna az időt, olyan feketén jött, mint a legközségesebb őszi sáros nap. Az utcákon bokáig ért a sár, az ember fel sem vehette az új ruháját (különösen a nők körében volt érezhető elkeseredés az idő miatt) s az ünnepek alatt benn kellett kucorognia a szobában, a hol azonban kétségen kívül kellemes idő volt a barátságosan duruzsoló kályha mellett. Másodnapján havas eső esett egész nap, szél csapkodott — kutyáknak való idő volt. Estére tisztult és ma az ünnepek után gyönyörű hideg fényes nap fogad. Nagy a gyanunk, hogy a kedves karácsony boszszantani akart minket. Hát elérte célját, mert boszszankodtunk is eleget.

— **Dr. Hadady Endre főkapitány figyelmebe!** Ma egyik kiválóbb hostái polgártársunk járt az „Ellenzék” szerkesztőségében és panaszt tett, hogy leányát, ki a iőteri templomból jött ki, Borbély őrmester durván szidalmazta és minden ok nélkül a rendőrségre bevitte, hol a iőterről kitiltották. Mi a rendőrség brutalitását soha sem tűrtük el, de nem tűrjük el különösen most, midőn a rendőrség már saját fentartóival ennek a városnak adófizető polgárságával, vagy azoknak hozzátartozóival kezd gorombáskodni s ezért ebben az ügyben a legszigorubb vizsgálat megindítását kérjük. A rendőrségnek azt az eljárását nagyon is helyeseljük, hogy a iőteren rendet akar teremteni és a cselédséget a rend és tisztességes viselkedés érdekében megrendszabályozza, de az nem haladhat olyan irányba, hogy azért jogos panaszok merüljenek fel.

— **Karácsonyi ünnepély az ideggyógyintézetben.** Lélekemelő ünnepélyt rendezett a kolozsvári tud. egyet. ideggyógyászati klinikájának vezetősége pénteken, karácsony előestéjén az intézetben levő ápoltak részére. Akinek alkalma volt láthatni a tágas teremben pazarul fölékesített óriási karácsonyfát körül gyülekezett ápoltak szemében fölszálló örömet, amint kezükben szorongatták a szerény ajándékokat, annak szívében bizonyára maradandó emléket fog hagyni a szerencsétlenek e menhelyén a kereszténység e legszebb, legmagasztosabb ünnepén megnyilvánult felebaráti szeretet. Az ápoltak közül többen a meghatottságtól remegő hangon mondtak köszönetet az igazgatóság és az orvosi kar szeretetteljes bánásmódjáért. Egyáltalában megindító az a szíves vonzalom, mely az ápoltak részéről az intézet nagyműveltségű, humánus igazgatója Lechner Károly tud. egyet. tanár s a kezelő orvosok személye iránt nyilvánul, kik szakítva az ósdi fölfogással, a modern humanizmustól áthatott gyöngéd, szeretetteljes bánásmóddal igyekeznek a kezelésük alá rendelt betegek sorsán könnyíteni, sőt ünnepélyek táncmulatságok rendezése által azok többé-kevésbé elborult elméjét lehetőleg felvidítani. Hogy ez az eljárás sok beteg lelkiüetére nézve igen üdvös hatással van, mert ki-kívonja őket abstract eszmekörükből, rögeszméjükből, ezt, azt hiszem, fölösleges bizonyítgatni. De nemcsak a bánásmódban, hanem az intézet egyéb berendezkedésében, mely mondhatni mintaserű s melyre — eltekintve a szűk méretektől — méltán büszkéek lehetünk, nyilvánul meg a modern fölfogás. Pavillon rendszerű, izlései a hygienikus követelményeknek megfelelő épületei, díszes parkja kellemes benyomást gyakorol a szemlélőre, s nem kelti benne azt a szorongó, borzadó érzést, mint például a nagyszebeni avagy a klosterneuburgi kaszárnyszerű, komor intézetek, melyek megtekintésekor az embernek mintegy önkénytelenül a kényszerzubbony s az ilyfajta intézetek egyéb borzalmai jutnak eszébe. Tudomásom szerint a karácsonyt s egyéb ünnepélyek rendezése, az ápoltaknak karácsonyi ajándékokkal való ellátása az intézet költségén történik. Nos, hát ez nem jól van így. Itt városunk egyébiránt elismert lelkes társadalmának is tennie kellene valamit. Nagyon jól tudom én azt, hogy városunk közönsége derekasan kiveszi részét a szegények és ügyefogyottak segélyezésében, azonban egy kis jóakarattal ez irányban is lehetne tenni valamit. Nem mondom én, hogy a humánus érzés nálunk is oly extrémításba menő, mondhatni beteges módon nyilvánuljon, mint például a gazdag Angliában avagy az északamerikai Egyesült-Államokban, ahol még a gonosztevőket is oly tulhumánus bánásmódban részesítik, hogy azokkal valóssággal megkedvelteik a börtönt, hanem követni lehetne Németország példáját, ahol — kivált karácsony alkalmával — a társadalom majdnem mindenik osztálya vetekeedik abban, hogy egy kis örömet szerezzen a sors mostohagyermekének. Itt karácsony alkalmával

még a legelőkelőbb, magas rangú hölgyek sem állják fölkeresni a kórházakban stb. levőket, hogy kézzelük a társadalmilag gyűjtött mindenféle gyümölcsöt, süteményt, ruházati cikkeket, könyveket stb. stb. kiösszák, még pedig oly bőkezű módon, mely minden idegent meglep. E tekintetben fővárosunkban is üdvös haladás észlelhető s reméljük, hogy Kolozsvár nemeslelkű közönsége is mielőbb utánózni fogja a főváros példáját.

S-r V-r.

— **Erdélyrészi „Iparos Lap”.** Egy valószínűs hézagpótló ujság jelent meg Kolozsváron karácsony első napján Polonyi Albert az „Ellenzék” igazgatója és Lengyel Károly iparos szerkesztésében. Megallapították az erdélyrészi önálló iparosok lapját, az „Iparos Lap”-ot. A lap első száma után ítélve a szerkesztés arra hivatottak kezébe került, komoly tartalmánál fogva — hisszük — nagy elterjedtségnek fog iparos körökben örvendhetni. Az első szám rendkívül gazdag és szép tartalommal jelent meg, tartalomjegyzéke a következő: 1. *Általános rész:* Lapunk programja. — Lesz-e karácsonyunk? Irta: Rónai János. — Egy új iparlap. Irta: Geiléri Mór, az orsz. iparegyesület igazgatója. — Szántár Ferenc jubileuma. Irta: P. Jánosy Béla dr. az „Ellenzék” s. szerkesztője. — Boldog idők. Irta: Lengyel Károly. — Karácsonyi vásár. — Szociálisták fajták szerint. — Vásári utóhangok. Irta: G. L. — Hajók találkozása. (Költemény.) — 2. *Különfélék: Vegyes hírek:* Az ár ellen. — Szerényi kitüntetése. — Halálozás. — Ruha kiosztás. — Leégett gyár. — A Kossuth Lajos asztaltársaság estélye. — Új iparvállalat. — A kolozsvári csizmadia ifjak táncestélye. — A Haladó Pincérek Asztaltársaságának felruházó ünnepe. — Cukorgyár Biharban. — Sztrájk, bojkott és munkázárlat. — A nagybánya — magyar-láposi vasut. — Követésre méltó példa. — Szolgálati bizonyítvány bélyege. — A budapesti inasok. — III. *Munka és üzlet.* — IV. *Szerkesztői üzenet.* — V. *Hirdetések.* — Miután az „Iparos Lap”-nak egyik főcélját képezi a nagy közönség helyes tájékoztatása minden az iparügyek terén előforduló mozzanatról, melegen ajánljuk a nem iparos nagyközönség figyelmébe és pártfogásába is az „Iparos Lap”-ot. Előfizetési ára egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyed évre 2 kor. Megjelenik minden vasárnap. Kiadóhivatal: az „Ellenzék” nyomda.

— **Az államsegély és az utasító miniszteri rendelet.** Most érkezett le Kolozsvárra is az az utasító miniszteri rendelet, mely a 66.000 K államsegély kiutalványozásával kapcsolatban körvonalozza mik a kötelességei ezzel szemben a városoknak. Megállapít a szabályrendelet egy táblázatot, mely szerint a városi tisztviselők fizetendői s mely táblázat szerint a kolozsvári rendőrség foglalmazó kara nincsen abban a fizetési kedvezménybe részesítve, melyet a miniszteri szabályrendelet szerint kapnia kell. Ezért az államsegély elfogadásából önként következik, hogy a városi tisztviselők fizetését egyöntetűn kell rendezni, mert ellen esetben a miniszterium az államsegélyt megvonhatja.

— **Külföldi buza Magyarországon.** Mint figyelemre méltó esetet közli a Müszaki Világ, hogy e napokban az „Achim” nevű görög gőzös Theodoziából 800 tonna, az „Export” nevű orosz gőzös Taganrokból 2200 tonna és a „Dora Horn” német gőzös Hamburgból 150 tonna búzával futott be Fiume tengeri kikötőbe.

— **Pusztító áradás Spanyolországban.** San-Sebastianból táviratozzák: Hivatalos jelentések szerint heves esőzések következtében O-Kasztíliában és Ausztriában az összes táviróvonalok megvannak zavarva és hogy a vasuti forgalom az belsőben több helyen megszakadt. A folyók kicsaptak medrükből és számos helységet elárasztottak. Az áradás és az ár nagy pusztításokat okoz. — Barcelonából táviratozzák: Ideérkezett táviratok hírül adják, hogy Ciudad város alsó részében és Rodrigo városban mintegy ötven ház az áradás következtében beomlott. Ciudadból és Rodrigóból ideérkezett hivatalos jelentések szerint az áradásnak négy ember esett áldozatul. Attól tartanak, hogy az áldozatok száma még nagyobb

lesz. — Madridi távirat szerint Valencia, Salamanca, Bilbao, Zamora, Burgos és Valladolid környékén számos falut elöntött az árvíz.

— **Római régiségek Gyulafehérvárt.** Az erdélyi püspöki uradalom gyulafehérvári gazdasági majorjának a kertjében a beállítandó faiskolához szükséges földmégforgatás közben érdekes római régiségi leletre bukkantak. Sok római Mozaik téglá került felszínre kétféle változatban: továbbá egy művészies öntvénymintának a része, mely egy fogolynak, meg egy katonának a sisakos fejét ábrázolja. Értékes főkép a sarkó, melyet egy Zenon nevű katonának a felesége állíttatott. A lelőhely és a vele szemben fekvő köztemető közt vezetett a régi római sirok utcája. Gr. Majláth Gusztáv Károly püspök, ki maga is megjelent az ásátás színhelyén, engedélyt adott Cserni Béla dr. muzeumőrnek a további szakszerű kutatások folytatására.

A legszebb Vénusz-modell.

Egy szobrásznő véleménye.

Nem kevesebb, mint 40 ezer kilométert kellett megtennie mis Kubne Beveridge-nek, egy amerikai szobrásznőnek míg egy tökéletes asszonyi szépséget talált, aki modellül szolgáljon neki egy Vénusz-szobor megalkotásához. A miss bejárta egész Európát egész a Balkánig és mindenütt kutatott, mindenütt kereste az ő Vénuszát. De végre is azzal a meggyőződéssel tért vissza hazájába, hogy az amerikai asszony szépség tekintetében közelebb áll a görög szépség ideálhoz, mint a világ bármely más asszonya. Az amerikai nő szerencsés fajkeveredése és a szabad levegőn töltött élet: miss Beveridge szerint, ezek azok az okok, amiért az amerikai Egyesült-Államok lányai szépségre nézve minden más állam nőit messze felülmúlják. A szobrásznő szerint az angol hölgyek szépségét csak egy rendkívül képzett és finom ízlés képes értékelni és megérteni.

Ha alakja nem is mindig tökéletes Vénuszi alak, ezt kárpótolja arcának szépsége, haja és mindennek felett bájos, lágy és harmonikus hangja. A francia nő is méltán megilleti a bámulat már csak azért is, mert jelentéktelen fizikai eszközökkel is el tudja érni azt hogy minden más — felöltözött nő szépségben felülmúljon. Szellemessége, élénksége és beszélgetés modora felülmúlhatatlan, de azért általában a francia nő inkább egy szabónak, mint egy szobrásznak lehet modellje. A németekről meg azt mondja a miss, hogy asszonyaik igazi szépség-típussá válhatnak, ha a német faj leszoknék a burgonya evésről meg a sörivásról. A fiatal olasz és spanyol nők is igen szépek, de inkább a festő ecsetére mint a szobrász vésőjére méltók. Törökországban, Bulgáriában és Romániában ma már nem találhatók fel azok a tökéletes női szépségek, amelyekről ezek az országok egykor oly híresek voltak; a henye életmód következtében ez a faj elvesztette minden báját. A magyar nőkről azt mondja miss Beveridge, hogy azok művészi célra nem tulságosan telt idomúak, a skandináv nőknél pedig úgy találta, hogy Skandináviában szobrászati célokra inkább a férfi mint a női szépségek szolgálhatnak. Oroszországban kétféle nőket lehet megkülönböztetni, vagy tökéletes szépségeket, vagy rendkívül csúnyákat, átmenet a két változat között ugyszólván nincs. Csak hogy Oroszországban a szép legnagyobb része csakis arisztokratikus körökben fordul elő, ahol egy szobrásznőnek nincs sok kilátása arra, hogy modellül szolgáljon neki. A legfőkétebb női testet Kaliforniában és az Egyesült államok déli részében találta miss Beveridge. Ilyenformán az óriási utat ugyszólván hiába tette meg.

— **Autobisz-bérekocsik Budapesten.** A Westinghouse Magyar Automobil részvénytársaság, mely a legelismertésre méltóbb agilitással igyekszik javítani Magyarországon közúti közlekedési állapotán — amellet, hogy a vidéken is számos autobus-közlekedési vállalat szervezésén fáradozik — most avval van elfoglalva, hogy Budapesten mintegy 50 autobisz-bérekocsijaratot létesítsen. Ezt akként véli a társaság elérhetőnek, hogy megfelelő számú bérekocsitulajdonos koncesszióját lekötne, akik a fogatok helyébe kötelesek volnának a társaság automobiljait beállítani. Beavatott körökből vett értesülés szeriut az autobisz-bérekocsikok a Westinghouse-társaságtól 150 korona havi fixfizetést, a taxaméter eredményéből 20%-ot és a tiszta haszonnak a felét kapnák koncessziójuk ellenértékéül, ami igazán elfogadható bázis a kártalanításra. A Müszaki Világ jelentése szerint a társaság már több bérekocsitulajdonossal megkezdte a tárgyalásokat és a vonatkozó szerződést már majdnem ötvenen alá is írták. A bérekocsikokat a különböző bérekocsialomásokról szedték össze, ezeket sofförre képezik ki és a kiképzés ideje alatt 200 korona havi fizetésben részesítik.

— **Lujza hercegnő.** Brüsszelből jelentik: Lujza hercegnő nem békül meg a családjával, együtt marad kíséretével és visszajön Magyarországra lakni. Ötmillió örökségét a hitelezők szét fogják kapkodni. A hercegnő nem is találkozott az új királlyal és a bevonulási me-

OLCSÓ ruhafestés és tisztítás

CZINK JÓZSEFNÉ

Deák Ferenc-utca 7. sz.
Telefon szám 590.
Gyár: Dézsma-utca 5. sz.
Telefon szám 55.

Kolozsvári.

netbeu sem vett részt, mert attól tartott, hogy a socialisták tüntetni fognak mellette. A hercegnő leánya Dóra hercegnő, férjével Günther schlesvig-holsteini herceggel, szintén Brüsszelbe érkezett, nagyapja temetésére. — Párisból táviratozzák, hogy Albert király egy bizalmas embere utján kérte Lujza hercegnőtől, hogy Mattasichal szakítson. A hercegnő a kívánságra háromszoros nemmel felelt: — Mattasich szerelmét — így szolt a hercegnő — amelylyel irántam viseltetik, e hü gavallérnak a szerelmét, többre becsülöm, mint a harmadik vagy negyedik helyet az ndvari rangsorban Adieu király és udvar! Adieu Brüsszel!

— **Vége az ingyen lapnak.** Vannak a lapoknak „előfizetői”, akik sokszor félesztendőn át is szívesen elfogadják a lapokat, de amikor a becses „előfizető” utólagosan felszólítja tartozásainak kiegyenlítésére, akkor azzal áll elő, hogy ő meg se rendelte soha a lapot. A kir. Kuria most az ilyen előfizetőkkel szemben kimondta, hogy mindenki, aki huzamosabb ideig elfogadja a neki postán kézbesített lapot, annak árát még akkor is meg kell fizetnie, ha a lapot nem rendelte meg. Még érdekesebb az ítélet ama kijelentése és megállapítása, hogy az ilyen perekben nem az adós lakhelyén levő bíróság az illetékes, hanem az, amely ott van, ahol a lapot készítik, vagy postára teszik.

— **Az állatok száma és életkora.** Természettudományi folyóiratok adatai szerint ma már kerekszám 400,000 állatfaj ismeretes. A rovarvilág magában mintegy 268,000 fajjal van képviselve, a madarak 13,000-rel, a halak 12,000-rel, a hüllők 83,000-rel, a puhányok 50,000-rel, a pókok 20,000-rel stb. — Az állatok életkorát illetőleg igen nagy a különféleség. A tevék életkora 50 évig, a lovaké 30—33 évig, a marháké 20—25 évig, a juhoké 8—9 évig, a kutyáké 12—15 évig, az elefántoké 250—300 évig terjedhet. Volt eset reá, hogy elfogott elefántok a fogságba még 130 évet éltek. A cethalak legmagasabb életkorát 400 évre teszik. A sas és hattyu állítólag elérik a 100 éves kort. A ponty a 200 éves élet kort is megéri. A pisztáng 50 évet érhet el. Gassner Svájci természetud egy csukáról tesz említést, melyet 1497-ben fogtak el melyen egy gyűrű volt, melynek fölrátából kitűnt hogy a csuka már 267 évet ezelőtt emberi kézen megfordult. Rendkívül nagy életkort érnek el a teknős békák is. Ellenben igen rövid a rovarok életkora. Néhány óra múlva elhalnak.

* **Karácsonyi ajándéku**l ajánlják művészies hivitelü munkáikat **Joanovics Testvérek** fényképezés a felvételek egész nap és este 7 óráig vilányfény mellett essközöltetnek.

* **Erdélyrészi magyar jelzáloghitelbank r.-t.** Kolozsvárt Rózsa-utca 1. sz. **Törlesztő kölcsönök** 10—50 évre földbirtok- és bérházakra. **Házépítő kölcsönök.** Leszámitol váltókat. **Tőkebefektetésre** 50% és 4 1/2% kamatozó záloglevelek. **Takarékbetétek** 4 1/2% kamatozásra. Hivatalos óra 9—1.

* **Karácsonyra** mesés kiállítás nyílt meg Somlyai Mihály üveg- és diszmu-áruházában, Kossuth Lajos-utca 4. Szabad bemenet minden vételkényszer nélkül. — **Állandó hazai kiállítás** külön osztályban. Szigorúan szabott árak. Telefon 818. Kérjük a címre ügynöki!

* **Páspöki Miklós** általános kedvelt uri és női divatüzlete 1000-re menő uri kalapokkal, között a világhírű borsalino és angol kalapok s kiköltözködésért hatósági engedéllyel **végeladás** alatt áll! **Csak elsőrendű árak!!** 820 7—x

Új kézimunka üzlet!

Mindennemü kézimunkák kaphatók! u. m. Gobelín, Smyrna, Nordisch, Congre, kezdve és kész futók közép hintaszékterítők, ablakvédők, párnák és faldiszek. — Mindennemü anyagok, s minta. Díj mentesen **Mátyás Dóra** Wesselenyi M. utca 26.

1184 1—120.

* **Ha valódi angol rumot akar,** úgy egyszer tegyen próbát egy üveg „Británia” rummal mely legjobb a világon. Kis üveg 3kor. nagy üveg 6 kor. Magyarországi főraktár: „Központi Drogeria” Kolozsvár Wesselenyi Miklós utca 18 sz. 599 1—x

* **Legszebben gallért a kolozsvári „Kristály” gőzmosó-gyár tisztít.** Gyár és főüzlet. Kolozsvár. Kis-utca 72 (pályaudvar.) Telefon 500 Helyi gyűjtőtelepek: Kossuth Lajos-utca 7 és Deák Ferenc-utca 32. Erdély nagyobb városaiban képviselve. 738—334

— URIDIVAT KÜLÖNLEGESSÉGEK —

A KARÁCSONYI IDÉNYRE

DÚS VÁLASZTÉKBAN ÉRKEZTEK

BITTÓ REZSŐ ÜZLETÉBE.

Téli sport cikkek, amerikai cipők különlegességei. Ajánlja saját készítményű fehérneműit. Telefon 178

SZÍNHÁZ.

* **Lillom, egy csavargó élete és halála.** A legközelebbi premiére vasárnap lesz. Az „Ördög” világhírűvé vált szerzőjének, Molnár Ferencnek új darabját, a „Lillom”-ot fogják ezuttal bemutatni. A darab igen nagy sikert aratott Budapesten. A vasárnapi bemutató előadást bérletszűnetben fogják megtartani. S minthogy ma délben már lejárt a bérlek elővétel joga, most már az összes páholyok is a nem bérlo közönség rendelkezésére állanak.

* **„Vig özvegy” új szereplőkkel.** Szerdán Lehnak a „Vig özvegy” c. operettje kerül színre először ebben az évadban. Érdeklődésre tarthat számot az új szereposztás. Danilót Horti Sándor, Zétát, Nagy Gyula, Rossillont Csöreg János fogja játszani. A címszerepet most is Berky Lili fogja játszani.

* **Tiszturak a zárdában — félhelyárral.** Pénteken — Szilvester estélyén — félhelyáras előadás lesz. A francia operette-irodalom egyik gyöngye a „Tiszturak a zárdában”, fog bérleten kívül, félhelyárral színekerülni.

* **A „Doktor ur”** Csütörtökön este egy éve: hosszú sora óta nem adott kacagtató bohózat, a „Doktor ur” fog új betanulással színekerülni. A címszerepet Horti, Puzsért Nagy Gyula, a többi szerepeket pedig Horváth Paula, F. Berányi, Dezséri, Kardos, Ihász, Gálósi fogja játszani.

* **Délutáni előadások.** Ennek a hétnek a végén két délutáni előadás lesz; Szombaton az „Ördög”-öt adják, vasárnap pedig a „Kék egér” c. énekes bohózatot félhelyárral. Ezeknek az előadásoknak a jegyeit már most árusítja az elővételi pénztár.

* **Gül baba.** Magyar darabbal kezdi meg természetesen az új évet a színház. Az utolsó évek egyik legnagyobb sikerű operettjét, Huszka és Kardos népszerű „Gül babá”-ját fogja fölleveníteni. Gábor diákok először fogja ez alkalommal Berky Lili játszani. Mújtot, a cigányt Nagy Gyula, Ali basát Gáthy, Leiláth Pongrác Matild. A címszerep megmaradt a Dezséri kezében. A „Gül baba” szombat esti előadása iránt olyan nagy a közönség érdeklődése, a minő egy-egy premiére iránt ez ritkán tapasztalható.

Heti műsor:

Hétfő: Mária Magdolna. (Ujdonság, 1-ször. Bérlet 83. szám, C.)
Kedd: Mária Magdolna. (2-odszor. Bérlet 84. szám, C.)
Szerda: Vig özvegy. (Bérlet 85. szám, A.)
Csütörtök: Doktor ur. (Bérlet 86. szám, B.)
Péntek: Tiszturak a zárdában. (Bérleten kívül, esti előadás félhelyárral. Kezdet 6 órakor.)
d. u. Az ördög. (Félhelyárral.)
Szombat: este Gül baba. (Új betanulással és új szereposztással. Bérlet 87. szám, C.)
d. u. Kék egér. (Félhelyárral.)
Vasárnap: este Lillom, egy csavargó élete és halála. (Ujdonság, 1-ször. Bérletszűnnt XVII. szám, A.)

Hétfő: Lillom egy csavargó élete és halála. (2-szor. Bérlet 88 szám D.)
A „Lillom egy csavargó élete és halála” vasárnap esti bérletszűnetes előadásának bérlet páholyait hétfő déli 12 óráig tartja fenn az elővételi pénztár az (A) bérlok részére.

ZENE.

Meghívó a kolozsvári Zene-Conservatorium közgyűlésére. A Zene-Conservatorium Egyesület tiszteletbeli rendes pártoló és működő tagjait tisztelettel meghívja az egyesületnek 1910 januáriás 2-án, d. e. 11 órakor saját helyiségében tartandó közgyűlésére. Tárgyai: titkári jelentés, számvizsgálók jelentése, költségvetés, a tanárok fizetésének rendezése, tisztújítás. Kolozsvár, 1909 dec. 26. Gr. Béli Ákos, elnök, dr. Csengeri János, titkár. 1206 1—1.

Közigazdaság.

A vetések állása 1909. évi december 15-én.

A földmívelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítók által beérkezett jelentések alapján a vetések újból fejlődhetnek és részben — különösen a későiek — megerősödtek. Általában országsszerte az idén az őszi vetések jól keltek és nagybárra kielégítően bokrosodtak, főleg a korán vetett és buza, rozs vetések, amely vetések némely vidéken annyira bujnak és erő-

sek voltak, hogy a fagyok beállta előtt sarlózni, és ahol lehetséges volt, legeltetni kellett. A vetések sűrűségét ellensúlyozzák a férgek, egerek, és különösen az ország számos vidékén tömegesen fellépett heszeni legyek, amelyek már is sok kárt okoztak, a korai vetésekben. Az őszi árpa és repce eléggé buja és bár ezt se kimélték meg a férgek, azért jó reményeket fűznek hozzájuk, mindenesetre azonban ezek is, mi általában a vetések, a hótakarót kívánják. Az ország tulnyomó részében a gazdák még tavasziak alá is teljesen elkészítették a talajt, amelynek megmunkálása könnyen folyt le. A szőlőkben és gyümölcsösökben is sok munkát végeztek az idén, ez idő szerint pedig többnyire az erdei munkálatok folynak már, bár néhol még az ekének is jut munka, különösen az Alföldön, ahol a fagy még nem olyan nagy horderejű, mint a hegyvidéken. Az állatállomány meglehetősen jó kondíciók között jutott telelésbe, a száraz, szűk takarmány megtakarításának feltétele lévén ez, nagyon természetesen, hogy a gazdák a takarmánykérdést illetőleg most már bizalommal tekintenek a tél lefolyására. Egyedül az Alföld némely részén, különösen a Tisza mentén, továbbá a Duna jobb- és balpartján valamint az ország hegyi részein a szalmazahány okoz némi gondot, mert a szalmazahány ritka helyen volt megfelelő. Mindazonáltal, mivel tengeriszar sok termett, remélhetőleg emiatt sem lesz nagyobb baj.

A mezőgazdaság helyzete.

Az ország minden részében nagyobb esőzések voltak a hét elején, mely a földet egészen átmedvesítette. A gazdasági munkák mindenfelé szünetelnek. Nappal tavaszi időjárás, éjjel pedig fagyok vannak. A vetések mindenütt kitűnően állnak, eddig jól teltek, sőt több helyütt a tulbujaság miatt le kell legeltetni a zöldvetést.

Az idei termés eredménye. A középponti statisztikai hivatal végleges terméadai szerint az 1909-iki termés következő volt: Buza 30,840.338 mm., rozs 11,957.137 mm., árpa 15,647.453 mm., zab 18,392.947 mm., tengeri ák, 11,143.387 mm., burgonya 59,946.674. métermázsza

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirat, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Kossuth nyilatkozata.

Budapest, dec. 24.

Kossuth a „Budapest”-ben a többiek közt a következőleg nyilatkozik:

Mint többségi párt tagjának voltak kötelességeim; e kötelességek megszűntek, mint egy kisebbséghez tartozónak; mint többség nem mehettem ellenzékbe a parlamentarizmus felforgatása nélkül, de mint kisebbség ezt megtehettem, abból indulva ki, hogy én és táborom elmentünk a mérsékelt legvégső határáig a nemzet által reánk rótt kötelesség teljesítése terén; e határon túl számunkra ki van jelölve az út, vissza a mi hagyományos elveink teljesítésének fellelgyarába, mert hivatásunk megváltozik; e hivatást nem kötelességileg kormányozni, hanem a nemzeti ideálokat fenntartani és hirdetni leszünk hivatva. Így tűnik fel a jövő képe, melyet csak nagyon váratlan és nagyon valószínűtlen események változtathatnak meg.

A helyzet.

Mit jelent a designáció?

Budapest dec 27

A magyar politikában azzal, hogy a korona végre hosszas huza-vona, halogatás után designálta Lukács Lászlót, jelentős változás állott be. Ebben a pillanatban még nem tudhatjuk, hogy a Lukács megbízatása fog-e azzal a sikerrel járni, a milyent a nemzet vár, s a milyent Lukács maga is óhajt. Az ő szerepe még mindig nem áll teljesen tisztán és plasztikusan a magyar

Erdély legnagyobb gőzmosó és vegytisztító gyára a

Telefon 500. 405. 823.

„Kristály”

3 koronáért tisztít egy sacco férfi-öltönyt.
2 koronáért egy szövet-aljt és
1 kor. 60 fillérért egy szövet-bloust.

Minden ruha a háztól el- és visszaszállítatik.

politikai közvélemény előtt s így a vállalkozását illető feltevések önkényes kombinációk csupán, de nem positivumok, melyek alapján a helyzethez érdemben szólni lehetne.

De nagy, megnyugtató érzésként fogja el a nemzetet az a gondolat, hogy Lukácsnak valamit mégis hoznia kellett. Ezt jelenti a designáció, mely sok kihallgatás, tanácskozás, megfontolás eredménye. Hogy mit és mennyit hozott Lukács, ez megint a legvaskosabb hipotézis, ám ennek a mértékét is megközelítőleg megmagyarázzák a Justh párttal való tanácskozások, a melyekről úgy Lukács, mint Justh oda nyilatkoznak, hogy van remény a megegyezésre.

A designáció tehát ebben a helyzetben nem jelent pusztán formaságot, hanem komoly szándékot a korona részéről a válság megoldására. Lukácson fordul meg, hogy mit és mennyit tud hozni. Ha mindent hoz, a mi kell, legyen nyugodt, hogy boldogulhatása elé legkevesebb a Justh párt görđit akadályokat,

Bankterminus — nincs!

Budapest, dec. 27.

Bécsből írják: Lukács László szerepe, a kire a király a válság megoldását bízta, egyetlen egy ponton véglegesen megakad. Ez a pont a bank terminus. Mert az föltétlenül bizonyos, hogy Lukács a Justhék által felállított bankterminust nem hozta.

Lukács célja.

Budapest, dec. 27.

Lukács László a pártokkal való tárgyalások eredménye szerint fogja megállapítani a további eljárás módját. Lukács tárgyalásainak különben nyíltan bevallott célja az, hogy a kettő szakadt függetlenségi pártot egyesítse.

Lukács vívmányai a Justh pártban.

Budapest, dec. 27.

A Justh pártban élénk megbeszélés tárgyát képezik azok a vívmányok, a melyeket Lukács hozott. Hogy azonban mit hozott Lukács, azt maga a párt sem tudja még érdemileg. Annyi bizonyos, hogy hozott valamit, mert Justh proposíciót felvitte a királynak, bemutatta, s ha a király azokat el nem fogadta volna, Lukács, mint designált miniszterelnök nem jöhetett volna vissza.

Lukács László missziója.

Budapest, december 27.

Lukács László, a ki mint designált miniszterelnök, már tárgyalásokat is folytatott a válság megoldása dolgában, jelenleg Budapesten tartózkodik, s folytatja a pártokkal a további tárgyalásokat. Valószínű, hogy Lukács elsősorban is a Justh párttal akar tisztába jönni, s míg Justh Gyulával nem tárgyal, senkivel nem lép érintkezésbe.

Lukács azután tárgyalni fog a parlament összes pártjaival a következő sorrendben: a Kossuth párttal, az alkotmány-nép- és balpárttal is.

Justh Budapesten.

Budapest, dec. 27.

Justh Gyula pénteken este érkezett vissza tornyai birtokáról.

Szombaton délelőtt Jusfh gr. Batthyány Tivadarral, Holló Lajossal, Mérey Lajossal és gróf Teleki Arvéddal tanácskozott hosszasan.

Lukács tárgyalásai.

Budapest, dec. 27.

Lukács László szombaton délután kereste fel Justh Gyulát és délután fél 4 órától esti 7 óráig tárgyalta vele.

Justh és Holló nyilatkozatai.

Budapest, dec. 27.

Szombaton este a függetlenségi pártkörben számosan várták Justh Gyulát, hogy megtudjanak tőle valamit a Lukácssal való tárgyalásról.

Justh későre jelent meg a pártkörben s ott nagyon zárkozott volt.

Vissza vonult az elnöki szobába és hosszasan tanácskozott Holló, Batthyány és Mérey Lajossal.

Tanácskozás után csak ennyit mondott: Lukácssal egész délután tárgyaltam.

Eredmény még nincs.

De bizom benne.

Holló Lajos pedig úgy nyilatkozott, hogy ő nem bízik abban, hogy Lukácssal eredményt lehetne elérni.

Új miniszteri lista.

Budapest, dec. 27.

Képviselői körökben a legújabbban a következő miniszteri listát kolportálják:

Miniszterelnök és pénzügy: Lukács László.

Belügy: Bánffy.

Igazságügy: Holló.

Kereskedelmi: Kossuth.

Kultusz: Mérey.

Földmívelésügyi: Teleki Arvéd.

Lukács Kossuthnál.

Budapest, december 27.

Lukács szombaton délután látogatta meg Kossuthot, akivel hosszasan tanácskozott. Kossuth a tanácskozás után nem ment fel a párt körbe, hanem Pallay titkárt küldte fel, aki nevében kijelentette, hogy Kossuth és Lukács között a tárgyalások folyamán semmi differencia nem merült fel.

Lukács Bécsben.

Budapest, dec. 27.

Lukács László ma este Bécsbe utazik, hogy holnap a király előtt kihallgatáson jelenjék meg.

A válság vége?

Budapest, dec. 27.

Lukács László arra a kérdésre, hogy mikor lesz vége a válsagnak a következő lakonikus választ adta:

— Erre nem lehet positiv feleletet adni.

Lukács és Justh.

Budapest, dec. 27.

Justh Lukácssal, ennek János utcai lakásán tárgyal. Justh kívánta, hogy a belügyi tárca a Justh pártnak jusson, Lukács csak az államtitkárságot szeretné odaengedni. Ellenben olyan koncessziót ad Justh-nak, hogy a választói törvénytervezetet Holló Lajos terjessze be.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Budapest, dec. 27.

Prágából írják: Tegnap nagy vasuti szerencsétlenség történt Prága mellett. 15 ember meghalt, 15 súlyosan megsebesült. Állítólag vigyázatlanság volt az oka a szerencsétlenségnek. A szemafor ugyanis tilosra volt állítva, amit azonban a vonatvezető nem vett figyelembe.

Az új belga király Londonban.

Budapest, dec. 27.

Brüsszelből írják: A connanti herceg az angol udvar nevében, meghívta Albert királyt, aki valószínűleg 1910. november havában teszi meg a látogatást.

Lujza elégedetlen.

Budapest, dec. 27.

Brüsszelből jelentik: Lujza hercegnő nem elégszik meg 5 millió franknyi örökséggel, mikor tudja, hogy Vainghan bárónő Lipót morgantikus felesége — saját bevallása szerint — 130 milliót kapott. Azoknál a nagy bankoknál, amelyek a kimutatásokkal elkészültek, már eddig is 70 millió áll az örökösök rendelkezésére, de ez az összeg még nagyobb lesz.

== Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ==

MAGYARY MIHÁLY.

Farsang! ujdonságok!!

Hollósnál

Mátyás király-tér 10. sz.

U. m.: frakk és smoking ingek, galérok, kézelők, nyakkendők, zsebkendők, keztyűk, harisnyák, nadrágtartók és gombokban. Legújabb szabásu fekete, fehér és szürke selyem frakk és smoking mellények.

Uri fehéreneműek méret szerint a legfinomabb kivitelben megrendelhetők.

68

TELEFON 802.

—272—275

„Nyílt“ sziv minden magyar.

Kérjünk mindenütt

Nyílt-, Sorompó és Unicum szivarkahüvelyt, mert ez a legjobb hazai gyártmány.

816

GYÁRTJA:

148

Szivarka hüvelygyár

Kolozsvárt.

Akar Ön kisebb áramfogyasztást ?? és szebb fényt elérni ??

Ugy cserélje ki izzólámpáit a nálunk kapható legjobb gyártmányu izzólámpával díbonként 0.64 fill. Wolfrám-lámpa, rázástól nem törlik, minden helyzetben égő díbonként 3.20 fill.

Állandó raktár mindenféle pauschal izzókban.

RIBNER és TÁRSA

813

MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 3.

1—*

HA FÁJ A FEJE,

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás - pasztillát,

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára 1 korona 20 fillér.

Készíti Beretvás Tamás, gyógyszerész, Kispesztén. — Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban. — Három doboznál ingyen postai szállítás. 970 8—52

Mélyen le-
szállított

ujévi occasió

árak mellett kerül-
nek eladásra az ös-
szes úri divat-árak

Csikós J. és Társa úri divat üzletében

Mátyás király-tér 8. sz.

83-120

384

6175-909.

1202 1-1

Pályázati hirdetmény.

A magyarvalkói körjegyzőségben rend-
szeresített segédjegyzői állásra ezennel pályá-
zatot hirdetek.A segédjegyző javadalmazása 1000 kor.
fizetés és 120 kor. lakbér.Felhívom pályázni kívánókat, hogy kel-
lőleg felszerelt kérvényeiket 1910. évi január
hó 15-ig hozzám nyújtsák be.A választás határnapját később megjelöl-
endő időre fogom kitűzni.

A járási főszolgabírótól.

Bánffyhyunad, 1909. dec. 21-én.

Héczey,
tb. főszolgabíró.

IGYUNK LITKE CASINÓT!!

BURGER FRIGYES UTÓDA

LITKE LŐRINC

drogeria, vegyszer és illatszertára

KOLOZSVÁR,

Mátyás király-tér 32. szám alatt.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű illat-
szerek, szappanok, hölgyporok, mosdóvizek, köröm-
ápoló cikkek, gyógyárak, különlegességek, gummi-
árak, kötszerek és betegápolási cikkek.Rum és likör kivonatok. — Ásvány- és gyógyvizek.
1054 Fritze padlómázakban. 31—

IGYUNK LITKE CASINÓT!!

Igyunk kartelen kívüli
természetes borpataki
ásvány borvizet.(Magyar Gieshübl.) Borral és anélkül
a legkellemesebb ital a bor színét nem változtatja.Gyomor és emésztési zavaroknál biztos és csoda hatású
bir. Kolozsvári főraktár: Vörös Károlynál.

Telefonszám: 466.

417 76-104

Vidéki megrendeléseket eszközöl: Borpataki
borviz vállalat Kolozsvárt.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

375207-909. F. II. szám.

1198 1-1

Menetrendmódosítás a sárbogárd-báta-
széki és bátaszék-dombovári vonalakon.1910. évi jan. hó 1-től kezdve a sárbogárd-
bátaszéki és bátaszék-dombovári vonalakon a kö-
vetkező menetrendmódosítások fognak életbe lépni:A Sárbovárdról jelenleg reggel 5 óra 58 pkor
induló és Bátaszékre délelőtt 10 óra 3 perckor ér-
kező személyvonat Bátaszékre korábban, azaz már
délelőtt 9 ó. 5 pkor fog érkezni és ott csatlakozni
fog a Baja-Szabadka felé közlekedő személyvo-
nathoz. A Sárbovárdról jelenleg este 6 ó. 7 pkor
induló és Bátaszékre éjjel 10 ó. 22 pkor érkező
személyvonat Sárbovárdról korábban, azaz már este
6 ó. 2 pkor fog indulni és Bátaszékre is korábban,
azaz már este 9 ó. 15 pkor fog érkezni.

Ellenirányban:

A Bátaszékről jelenleg reggel 7 ó. 19 pkor
induló és Sárbovárdra délelőtt 11 ó. 6 pkor érkező
személyvonat Bátaszékről a jelenleginél szintén ko-
rábban azaz reggel 7 ó. 1 pkor fog indulni és Sár-
bovárdra is korábban, azaz délelőtt 10 ó. 6 pkor
fog érkezni, hol csatlakozni fog az onnét délelőtt
11 ó. 17 pkor induló fume-budapesti gyorsvonat-
hoz is.A Bátaszékről jelenleg este 6 ó. 20 pkor in-
duló és Sárbovárdra éjjel 10 ó. 35 pkor érkező
személyvonat Bátaszékről későbbben, azaz esti 6 ó.
45 pkor fog indulni és Sárbovárdra a jelenleginél
korábban, azaz éjjel 10 ó. 30 pkor fog érkezni.A bátaszék-dombovári vonalon közlekedő,
Dombovárról reggel 4 ó. 15 pkor induló és Bába-
székre reggel 7 ó. 11 pkor érkező személyvonat
Dombovárról a jelenleginél korábban, azaz éjjel 3
ó. 55 pkor fog indulni és Bátaszékre is korábban,
azaz reggel 6 ó. 51 pkor fog érkezni, hol csatla-
kozni fog az onnét reggel 7 ó. 1 perckor induló,
Szekszárd, Sárbovárd felé közlekedő személyvo-
nathoz.

Budapest, 1909. évi dec. 20-án.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Kiadó lakás

április 1-ére:

Kossuth Lajos-utca 43. sz. alatt a föld-
szinten több lakás lesz kiadó.

Értekezhetni ugyanott az emeleten.

Pfersch József
kiránduló és mulatóhelye
egész télen nyitva

ujjonnan és minden kényelemmel berendezve

Donát-út 10. sz.

Társas megrendelést szívesen fogadok.

Tisztelettel

PFERSCH JÓZSEF.

477

Telefon szám 764.

38—

MENDEL-féle Tordai Sörgyár R.-T.

Mintasörcsarnok és étterem

Szentegyház-utca (Státus-palota).

Színház után friss ételek.

VILLASREGGELI.

Étkezésre mindenkor aboálni lehet.

Mindenkor frissen csapolt Bajor-sör.

Kitűnő borok.

Tisztelettel

Kronwinkler Antal,

47 193-237

vendéglős.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

U. m.: Színházi látszóvek, lorgnettek,
manikűrök, laternamagikák, kinemato-
gráfok (szoba-tornakészülékek), Aneroid
légsúlymérők, arany és double szemüve-
gek a legolcsóbban beszerezhetőkPAPP GYÖRGY erdélyi orvosi mű-
szertárában

KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 5.

936

Telefon szám 791.

34-80

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

!! Babuka első cipője megörökítve!!

ELADÓ HÁZ

Ferenc József-út 20.

Értekezhetni ugyanott.

1179 3-4

! UJ DROGERIA!

DUBINIEWICZ OSZKÁR

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 8.

Manicure-fésű és illatszer-kasetták.

Bel- és külföldi

illatszer-,

794 39-60

puderek és

szappanok

nagy választékban.

Faégetés, kerbschnit és lavso.

Ujévi ajándéktárgyak kiállítása!

Telefon szám 144.

Frank-Kiss János Fiai Utóda

Alapított: 1857.

Thüröczy Kálmán

Kolozsvár, Mátyás-
király-tér 30. sz. a.

Üveg, porcellán és lámpagyárok főraktára.

Porcellán és

kristályüveg

készletek.

Magyar Limoge,

Séver, Meiseni disz-

múárak.

1186

Angol ezüst

és háztartási

cikkek.

9-13

Szőnyeg, ágy- és asztalterítők.

Függöny.

Linoleum és Cocos-futószőnyeg és lábtörölők

legjobb minő-
ség és legol-
csóbb árban kap-
hatók:

Sárga Kristóf Utódai

fehérmű-, vászon- és szőnyeg nagyraktárában

KOLOZSVÁR, Deák F.-u. 3. sz.

Telefon 567.

739 61-150

Telefon 567.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Uj lakatos-üzlet

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek **lakatosüzletet nyitottunk**, készí-
tünk épület- és műlakatos munkákat, u. m.:
folyosó, lépcső, erkély- és sűrácokat,
takaréktűzhelyeket

Kolozsvárt, Deák F.-utca 30.
(Falk kerékpár-üzlet udvarán)

egyszerűbb és díszesebb kivitelben. Ugy-
szintén javításokat pontosan és lelkiismer-
tesen végzünk. Költségszámítással és rajzok-
kal díjmentesen szolgálunk.

Maradunk tisztelettel **Kun és Székely**,
Telefon 620. 988 59—* lakatosok.

IZSAR MÓR férfi-szabó cég Mátyás
király-tér 19. sz. em.
Törv. bejegyzett és 20 éve fennálló
cég, ajánlja dúsan felszerelt hazai és
angol kelméi, melyekből állandó rak-
tár van. Szolid kiszolgálás.
983 60—*

60 fillért

akár bélyegben is ha küld az alanti címre,
megkapja **Tábori Róbertnének**
Egy igazi anya szellemi hágyatéka
című kis művét.

Lengyel Ödön Budapest, VI.,
Andrássy-út 27.

Olvassuk állandóan az

„ELLENZÉKET”

Tokay Ferenc

mészáros és hentesüzlete

986 Kolozsvár, Deák F.-u. 42. 60—*

Husárak a következők:

1. r. marhabús..... 48 kr	Borjulatocka..... 44 kr
II. r. marhabús..... 44 kr	Sertés hus..... 72 kr
Borjú felső és alsó..... 60 kr	Zsirnak való..... 80 kr
Fars és szeletek..... 36 kr	Háj..... 92 kr
Szegy..... 32 kr	Szopóborjú 60—1.20 krig.

Elegáns és divatos ruhák

989 készülnék 60—*

Bereczky Zoltán

urizsabónál Kolozsvárt, október 4-ikétől

Deák Ferenc-utca 8. és Király-utca 21. sz.

GUTT MÁRTON bodegája

Egyetem-utca 1. szám.

Kitűnő házikoszt étlap szerint. Havi
abonoma **22 ft.** Naponta hideg és
meleg villásreggeli. Az egyetemi ifju-
ság találkozó helye. 985 60—*

Valódi angol rum a „Británia” rum,

mely felül mul minden eddig
létező rumokat, jóságban,
finomságban és olcsóságban.

Kis üveg 3, nagy üveg 6 kor.

Magyarországi főraktár:

„Központi drogéria”

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 18. szám a.

(A főposta mellett.)

LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

hentesáru gyára és nyershus-árulása

TELEFON 149—227.

KOLOZSVÁRT.

TELEFON 149—227.

AJÁNlja

UJÉVRE

UJÉVRE

saját készítményű **sonkát**, pácolt sertés bél-
színt, füstös karajt, kolbász különleges-
ségeit. Ugyiszintén **szopómalacokra** előjegy-
zéseket elfogad.

1182

10—14

CS. ES MAGYAR KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓ

NEUMANN M.

Kolozsvár, Mátyás király-tér.

Magyarország legnagyobb és legrégebb férfi-, fiu- és leányka-ruhák telepe.
KÉSZEN és MÉRTÉK UTÁN.

Ajánl a legújabb szabásu és legjobb, legtartósabb
szőrmével bélelt

VÁROSI BUNDÁKAT.

Rövid szörme bélésű kabátokat.

Utazó bundákat. Lábzsákokat.

Telefon 431.

Téli kabátokat.

275 29—*

Átmeneti időnyre való felöltőket.

Fiu- és leánygyermek téli-
kabátokat és ruhákat.

